

Dr. Santiago Ramon i Cajal

(1852-1934)

Santiago Ramon i Cajal

ARXIU D'ODONTOLOGIA ret el més fervent tribut a la memòria del venerat històleg espanyol, a la vida austera i laboriosa de qual deu la ciència el coneixement de la major part de les estructuracions del sistema nerviós central.

La vida de Cajal és la vida heroica de l'investigador genial que, sols comptant amb la seva íntima confiança, sap vèncer, a força de perseverança, totes les dificultats que fatalment s'oposen a tot home superior al seu temps.

Els seus començos foren dificultosos, i en enfrontar-se amb la ciència oficial fou derrotat en repetides oposicions. Finalment guanyà la càtedra de Histologia a València, on començà el seu professorat; cinc anys després en fou catedràtic a Barcelona, on visqué fins a l'any 1892, època durant la qual els seus descobriments foren prodigiosos i transcendents. Cajal tenia el seu laboratori a casa seva, tal era l'escassetat de mitjans amb què comptava a la Facultat, i en el saló de visites, amb els mobles arreconats, podien veure els seus visitants, en grans fulls de paper estesos per terra, dibuixades les vies aferents i eferents dels diversos centres nerviosos, establint les lleis que regeixen la morfologia i connexions de les cèl·lules nervioses i demostrant que cada centre nerviós no és altra cosa que el resultat de la superposició o articulació, segons regles invariables, d'un gran nombre d'unitats nervioses.

La teoria de les neurones fou així engendrada; calgué, però, que Waldeyer, il·lustre històleg de Berlín, reunís i publicqués en una revista alemanya les idees i descobriments de Cajal, perquè aquests fossin coneguts arreu, i Cajal consagrat en el món científic. Igual que amb Calderon de la Barca, fou Alemanya qui ens en mostrà tota la vàlua.

Eixint d'aquest moment, en fou definitiva la celebritat. Personalment donà conferències en els principals centres científics d'Europa, i els seus articles sobresortiren en les més importants publicacions. En 1892, ja reconegut tot el seu valor, guanyà per oposició la càtedra de

Histologia a la Facultat de Madrid, on visqué sempre més. En 1903 publicà l'obra cim de la seva vida: "Histologia del sistema nerviós de l'home i dels vertebrats", en la qual s'ordenen i unifiquen tots els treballs precedents.

L'any 1906 li fou concedit, conjuntament amb Golgi, el premi Nobel de Medicina, i un any després la Reial Acadèmia de Medicina li obrí les seves portes, i hi presentà un notable treball sobre la regeneració dels nervis.

En 1922 fou jubilat del càrrec de professor, després de 39 anys d'estar sotmès a la tirania de la classe diària, tasca sempre honrosa, però veritable tragèdia per al geni de Cajal, més apte per a les àrdues investigacions del laboratori que per a les planeres repeticions de la lliçó. Cal haver presenciat les hores tràgiques de la classe de Cajal, mentre els dots escrutadors del geni volaven en el món de l'abstracció tractant de sintetitzar observacions anteriors, cercant d'arrancar un nou secret a la natura.

En jubilar-lo, l'Estat creà, per tal que pogués continuar els seus estudis, el "Laboratorio de Investigaciones Biológicas", que dirigí fins a la seva mort. El lector pot imaginar-se el que hauria pogut ésser la labor del savi històleg si en els anys de la seva plenitud hagués pogut gaudir de l'abstracció que en la seva vellesa li brindà aquesta meritòria Institució, que ha vingut a ésser la continuació de l'obra fecunda de l'home eminent. Qui sap si en l'esdevenidor podrà servir per a evitar a futurs investigadors les dificultats que en la seva carrera trobà la personalitat del mestre que l'ha creada.

Rebé honors de quasi totes les principals Universitats espanyoles i estrangeres, i de les principals corporacions científiques mundials.

Les publicacions de Cajal foren moltes i diverses:

"Revista Trimestral d'Investigacions microgràfiques".

"Manuals de Histologia normal" i "Anatomia Patològica", en les quals han estudiat moltes generacions de metges espanyols i on traspuja l'estil propi del seu autor amb un lèxic que destaca entre el de les amorfes obres científiques per la seva accentuada personalitat.

La seva ja anotada "Histologia del sistema nerviós de l'home i dels vertebrats", publicada en francès. A més dels treballs científics, Cajal

Una novetat

en la
o és el

Pròtesi
Bany RHODIUM

(color blanc brillant,
completament inalterable)

per a treballs
en OR BLANC, PLATÍ,
PALLADENT, PALLOCAST
Y ORTODÒNCIA

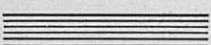
Evita s'en-
fosqueixin les
soldadures.

INFORMEU-VOS:

Llena i Garriga

PROTÈSICS
TEL. 17487

BARCELONA

LABORATORI
DE PRÒTESI

Llena i Garriga

TREBALLS EN

OR - OR PLATINAT
PLATÍ - PALLADENT
PALLACAST - ACER
INOXIDABLE - CAUTXÚ
RESOVIN - ORTODÒNCIA

Plaça dels
Angels, 4, 3.^r-2.^a
Telèfon 17487

BARCELONA

publicà "Reglas y consejos sobre investigación biológica", la seva biografia en "Recuerdos de mi vida", i "Historia de mi labor científica" i un llibre de màximes i anècdotes molt selecte, titulat: "Charlas de café", i l'obra pòstuma "El món vist als 80 anys".

Cajal, com tots els homes superiors, visqué la seva vida que ell es donà. Fou sobri i es resistí heroicament a tots els càrrecs i honors que podien ésser un entrebanc a la seva missió; així, quan Moret, en 1906, li oferí la cartera d'Instrucció Pública, sabé renunciar-hi, tement que això podria desplaçar-lo de la seva labor d'investigació.

Sortosos els pobles que poden honorar-se a si mateixos donant homes com el Dr. Ramon i Cajal, el nom del qual sobreviurà mentre la ciència tingui algun valor per a la humanitat.

DR. JOAN CAROL.